

Hemvännen.

N:o 15.

Lördagen den 14 Maj.

1899.

Visdomens källa.

Trenne berättelser af Signor Eliä.

(Forts. fr. n:o 14).

Hur äpropos denna visit än kom för Carl, var den dock ett medel för honom att undslippa det pinsamma läge, hvori systemens fråga försatt honom. Han bemötade sig därför om att återvinna lugnet och fattningen och sade med femmeligen stadig röst, i det han steg upp:

— chamma ursäktar väl?

Baronessan smälog.

— Ja, mitt ^{bara} ja... noblesse oblige... Hur känner du dig?

Carl ansträngde sig till ett leende, i det han svarade:

— Tack... bra.

De få ord han velet med mod

hade för ett ögonblick vänt hans tankar bort från tidningens meddelande. Men nu på vägen från salongen till battersrum frängde dessa tankar sig på honom — nej, rättare sagt, på den enda fasanfulla föreställningen af att allt var upptäckt. Och det bli det nog, om det ej är så ännu," sade Carl Fröstlös till sig själf.

Likgiltigt öppnade han dörren och inträdde i sitt rum. Men hans öfverraskning var synnerligen stor, då han fann Adil hos sig, — Adil, det vill säga Leon, den fjärde i det "Sällskap", hvars öfriga medlemmar voro Carl, Prol och den döde Erik, Adil, som i går förtusnit och underlatit att infinna sig

i grottan efter "småherrskalets" bortgång.

Carl hade ej alls försökt gissa, hvem det kunde vara, som besökte honom - i kammars dörfen tänkte oss hans öfverraskning, då han befann sig ansigte mot ansigte med den ena af de två kamrater, hvilkas ställning nu var lika undergräfd som hans egen. Han kände en viss fröstande glädje vid tanken på, att han dock ej stod alldeles ensam, att afven andra delade hans bekymmer. Han lade ej märke till det allvarssamma, men ^{lilla} upprörda uttrycket i Leons ansigte.

- God dag, Leon, hur mår du?
frågade Carl med entonig röst.

- Tack... och du själf? Afven Leons stamma hade en ovanlig klang.

- Leon! Har du...

- Kalla mig Adil, afbröt kamraten. - Leon är ej mitt namn... numera.

- Du vet då...?

- Jo, jag vet nog, hvarför jag vill leta Adil. Först och främst är jag dött till Adil och sedan... sedan skall jag förklara dig...

- Jag vet, jag vet... du har då läst tidningen?

- Nej, icke för i dag. Hvad är det med den?

- Du känner då ej till att... Erik dött...

- Erik dött! skrek Adil bestört.

- Gode gud, hvilkade han för sig själf, - han har lidit straff för våra nygliga synder... men jag skall förutläsa mig.

- Nå, det kunde man ju tänka sig, fortsatte Carl bitlert, - men, hvad som är förfärligt, det är, att han ter lat om allt, polisen vet af saken... vi äro förlorade.

Hadde åskan slagit ned för gossarnes fötter, skulle den knappast åstadkommit en större förfäran.

Adil rusade blek som ett lilje upp från soffan, i det han uppgaf ett skri af bestörtning, tog sig sedan om den nu brännheta pannan och kastade sig till baks på sin plats, betäckande ansigtet med händerna. I denna ställning förblef han lytt, blott ^{de tung} andetagen voro hörbara.

....

I ett egendomligt läge hade sannemligen båda dessa barn väkat. Men hvilken skillnad var det ej i deras uppfattning.

ning af den gemensamma olyckan!

Carl var ett barn, visserligen utveck-
ladt för sin ålder - men blott ensidigt,
till det onda. Hans tankar gingo ej djupa.
Han var ingen filosof. Hans hela förfä-
ran vid nyheten om Eriks död och de neder-
syfande af deras gemensamma hemlig-
heter uppkom blott vid föreställningen
om den skam, den vanära, det straff
som väntade honom. Han tänkte blott
på sitt förhållande till världen. Allt
dessa bevisar oss dock, att han ej var
helt och hållet fördärfvad, att han
ännu hade sina känslor; ty först då
är människan fallen, förlorat, när hon
ingen blygsel mera är mäktig af.

Men Adil då! ... Nå ja, visst.
lä ännu lära känna denne orädda,
sällsamma gosse.

Carl blickade förvånad på sin kamrat.
En sådan förtviflan kunde han dock
äcker föti!

- Hvad gör åt dig?

Han erhöll intet svar, men så små-

ningom bleps andetagen lugnare, Adil
lycktes bedja en lyst bön, och starkt
borttog han händerna från ansigtet
samt vände sig till Carl.

(Forts.)

Ett spöke som slår.

(Ur "The Review of Reviews").

Mr James Durham började sin kar-
riär som nattvakt men har sedan dess
blifvit en förmögen man. Han har upp-
satt en berättelse om ett spöke, och under-
tecknat den den 5 december 1899. Hufvud-
draget är följande: Han var nattvakt Darle
vihton på järnvägsstationen och hade denna
plats i 15 år. En vinter natt vid midnatt
började han känna det kallt och gick
till en källare i närheten, där stationens
skarlarna höllo eld hela natten för att vär-
ma sig. Bredvid källaren fanns ett för-
varingsrum för kol. Då han skroflat, uppt
gasen och tog af sig öfverrocken, såg han
den främmande man komma ut ur kollar-
dret, följt af en stor svart hund. Han kom
och stälde sig framför brasan och fyll-
rade vis nattvakt skarpt. Ett nu slog
han denne med knyttråven i ansigtet. Vak-
ten kände smärtan af slaget, rusade upp
och slog tillbaka, men hans näppe tyg-
ter gå rätt igenom motståndaren och
fräffade väggeln, så att skinnets slets
af krognarna. Mannen lycktes falla
bakåt och hunden rusade till och högg
vaktens i benet; kort därefter drog sig mannen
tillbaka till kollarret och låg kvar hunden
efter sig. Vid undersökning mid lykte
befanns detta fönt. Heltorien blef
bekannt och bland andra fick Ed-
ward Tease, de engelska järnvägar-
nas fader, höra den. Han kallade på
sin nattvakt och frågade honom noga om
detaljerna vid händelsen och lät honom
beskrifva mannen, hans dragt och hans
hund. Mr Tease berättade då, att en
bokhållare vid järnvägen för många
år sedan begått självmord och hans
lik hade burits in i kollarret. Beskrif-
ningen öfver hans dragt och utseende
stämde fullkomligt öfverens. Likaså hade
han i tiden haft en stor svart hund.

Ätka mig - ätka min hund. - Ladies' sälla
skap är artighetens skola. - Trägora bolag,
Fre gör Krängel. - En hungering men är en
ond man. - Sätt del i jipan och öck del.
- Tala mycket och vil fräffar man sällan till
samman. - Striden mellan blodförvarter är
den argaste. - Den vise vet, att han intet
kan, men den dumme tror sig kunna se till.
- Dygd utan klokhet är en skonhet utan ögn.

Varjehanda företeelser i naturen

20. Mineralier.

(Förl. H. nr. 14)

Arsenik, en spöd, oädel metall, som förekommer dels gedigen, dels i smälmet (såsom Arsenikkis och Arsenikjäm). Användes vid glastillverkning och vid färger. Arseniksyrlosheten = As_2O_3 , bekant under namnet „hvit arsenik“, är det farligaste af alla metallgifter och begagnas vid beredning af bekämpningsmedel och flera andra gröna färger, till utrotande af ohorn samt i medicinen.

Asfalt eller bergbeck, ett backlikt mineral af organisk natur. Begagnas till att tjära skepp, till asfalt-beläggning, svart lack m. m.

Bergolja, ett mineral i flytande form af organisk natur. Dess renaste form, Nafta, nyttjas som bränslematerial; den allmänna eller egentliga bergoljan, till lösningsmedel för Kautschuk, förvaring af Kalium, beredning af foto-gen etc.

Bemsten, ett bekant mineral af organisk natur. Arbetas till Cigarrenumstycken och andra svarfvar-arbeten, användes i rotverk, fernis etc.

Bittervatten, ett mineralvatten, som innehåller bitterisalt (engelskt salt) = HgO, SO_3 .

Bly = Plumbum, en smidbar, oädel metall, som fås utur blyglans. Användes till kulor, kegel, vapen m. m. Af dess viktigaste föreningar sin nämnes blyglänt (silfverglänt) = PbO , blysocker = PbO, P_2O_5 , blyhvitt = PbO, CO_2 , Chromgult = PbO, Cr_2O_3 . För oförgift användes det i medicinen (i. e. blysocker) och till ättikliga legeringar (se Metallvaror).

Blyerts, se grafit.
Borax = NaO, B_2O_3 , ett mineral af syresalternas klass. Begagnas i medicin, dessutom som flamsmedel vid löddning, som till Bostyras framställande.

Brons, se smetallvaror.

Brennkol, se stenkol.

Carneol, se svartis.

Crak, se stenkol.

Diamant, konungen bland ädelstenar, är ett mineral, bestående af rent, kristallisadt kol. Användes till dyrbara smycken; liksom till slipning och glöskärning.

Flinta, se svartis.

Gips = $CaO, SO_3 + H_2O$, ett mineral af kalkgruppen. De vanligaste slagena utgöra emellertid ett godningsämne och begagnas bland annat till gipsfigurer, gipsstatyer m. m. Alabaster eller fat gips användes till varusstatyer, klockstatyetter och andra smärre konstverker.

Glaubersalt = NaO, SO_3 , framställes ofkost med konst, i. e. ur koksalt, och användes vid sodaberedning samt i medicinen (i mineralvatten).

Granat, en ädelsten, hufvudsakligen bestående af kisel syra och leijord eller någon annan basisk artid.

Granit, hufvudrepresentanten för korniga (kristalliniska) bergarter, består af fältspat, kvarts och Glimmer, byggnadsmaterial m. m.

Grafit eller blyerts, ett bekant mineral, som är nästan rent kol och utgör hufvudsammet i rån blyerts och blyglänt. Afven tjenn den, blandad med lera, till smältidlar etc.

Guld = Aurum, konungen bland metallerna, äro de ädla. Träffas endast gedigt (i berg, floder) och bearbetas för nämligast till mynt, alltid legeradt (se Metallvaror).

Skämt, Anekdoter m. m.

En renskrifvare som med synnerlig omsorg kopierat en gonting, retrofode med glädje: „Andan kröner verket.“ - J det rann nitatade dess ord, tog han bläckhornet i stället för sandhållaren och utspulade den svarta vätskan på sitt modersamma arkiv.

Någon frågade Diogenes, vid hvilken tid han borde äta, den ne svarade: „Om du är rik - när du vill, men som fattig - när du kan.“

Ett barn grät och skrek. Den frågade honom, hvad som fallades. - „Jag förlorat ett myntstycke“, som moderen svarade, „och det hade minnarna gitt mig.“

„Nå!“ svarade man, „denna förlust är ej svår att ersätta. Grät ej, här är ett annat mynt.“ - Barnet emottog myntet, men efter en stund begynte det åter gråta. - „Hvad gråter du igen för?“ - „Jag gråter, emedan jag tänker, att om jag ej förlorat mitt ena mynt, så skulle jag nu ha två dylika.“

När Thales tillspordes, hvad som var det svåraste och lättaste i världen, svarade han: „Det svåraste är att lära känna sig själf; och det lättaste är att finna andra människors klandervärda.“

När Sokrates tillspordes af en bland sina vänner, hvilka voro vägen till vinnet ett godt syfte, sade han: „Jag vinner det, om du berättar mig att vara, hvad du önskar att sejas.“

Meteorologiska observationer

Ellfors termometer hvar dygn. 0. m. d. 14 Jan. kl. 12 f. m.

Lörd. den 8 Maj	+6°C
Månd. den 9 Maj	+6°C
Tisd. den 10 Maj	+9°C
Onsd. den 11 Maj	+12°C
Torsd. den 12 Maj	+10°C
Fred. den 13 Maj	+12°C
Lörd. den 14 Maj	+8°C

Rebus m. m.

Lösning på Charit: 14. Mars.

1) 2) Hvilka ord kunna betonas af bokstafverna i „lang matlot.“?